

NATUR ZIENTZIAK: 5. GAIA

ARGIA ETA IKUSMENA

- Argiaren propietateak direla eta, irudi hauetan zein propietate ematen da?

- Orain, bete hutsuneak propietate bakoitzaren azalpena izateko.

- Argi izpiek gorputz _____ baten kontra jotzean argi izpiek _____ egiten dute. Honi _____ deitzen zaio.

- Argiak _____ du baina ez da beti berdina. Azkarrago ibiltzen da _____ baino.

Argi izpiak _____ batetik bestera pasatzen direnean, abiadura aldatzen zaie eta horregatik _____ ere aldatzen zaie. _____ egiten dira. Argi izpien desbiderazioari _____ deitzen zaio.

desbideratu

elementu

opako

norabidea

islapena

uretan

gasetan

errefrakzioa

errebotatu

abiadura

- Arku forma duen fenomeno optiko bat da: _____

- Nola sortzen da fenomeno hori? Aukeratu erantzun egokia:

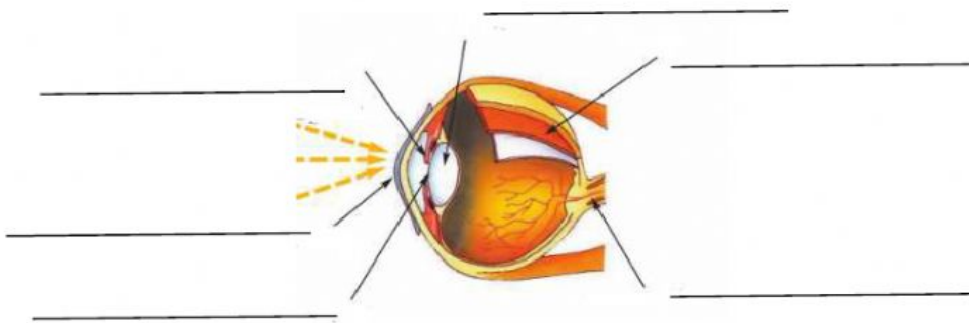
Argi zuria zenbait ingurune garden zeharkatzean argia deskonposatu egiten da eta hainbat koloretan banatzen da.

Argi zuria zenbait ingurune opako zeharkatzean argiak errebotu egiten du eta kolorez aldatzen da.

• **Zer kolore ikusiko dugu kasu hauetan?**

- Objektu batek kolore guztiak xurgatzen ditu. _____
- Objektu batek kolore guztiak islatzen ditu. _____
- Objektu batek kolore guztiak xurgatzen ditu gorria izan ezik eta gorria islatzen du. _____
- Objektuak kolore guztiak urdina izan ezik xurgatzen ditu eta urdina islatzen du. _____

• **Kokatu begiaren atalak.**

irisa

begi-ninia

kornea

kristalinoa

ikusmen
nerbioak

erretina

BEROA ETA UKIMENA

• **Bete hutsuneak:**

Izozki bat eguzkitan egon da eta _____ egin da.

Lapiko batean ura berotu eta _____ egin da.

Ura izozkailuan sartu eta _____ egin da.

Dutxatu eta gero _____ sortu da.

• Nola deitzen zaie beroa hedatzeko modu hauei? Ondoren lotu dagokion irudiarekin.

Likido edo gas bat berotzen badugu dilatatu egiten da. Berotzen denean pisua galduko du eta gorantz joango da.

Gorputz bat beroa dagoenean beroa igortzen du eta inguruko gorputzak berotzen dira nahiz eta gorputz beroa ez ukitu.

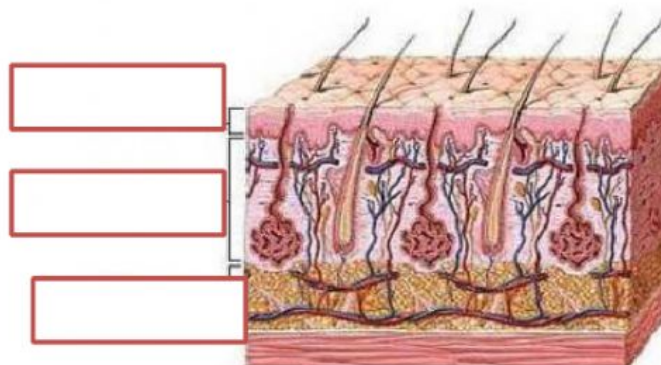
Tenperatura desberdineko bi gorputz kontaktuan jartzen baditugu beroenak beroa emango dio besteari.

• Zeintzuk dira larruazalaren 5 funtzioak?

-
-
-
-
-

• Idatzi geruza bakoitzaren izena:

SOINUA ETA ENTZUMENA

- Hutsuneak bete soinua nola sortzen eta hedatzen den jakiteko:

Zerbait _____ hasten denean soinua sortzen da.

Bibrazioak _____ bidez hedatzen dira. Horrela iristen dira soinuak gure _____.

Adibidez, _____ airea ateratzen denean _____ bibrarazten ditu eta horrela sortzen dira _____.

ahots kordak

soinuak

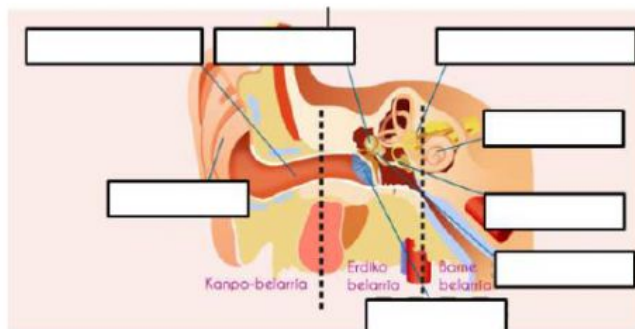
bibratzen

biriketako

uhinen

belarrietara

- Bete itzazu falta diren izenak:

- Nola deitzen zaie gustuko ez ditugun soinuei edo soinu desatseginei?

.....

- Zer sortzen da soinu uhinek pareta baten kontra jotzean eta errebotatzean?

.....